NÕUKOGU OTSUS,

20. jaanuar 2009,

millega antakse Lätile ühenduse keskmise tähtajaga rahalist abi

(2009/290/EÜ)

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut,

võttes arvesse 18. veebruari 2002. aasta nõukogu määrust (EÜ) nr 332/2002, millega liikmesriikide maksebilansi toetamiseks luuakse keskmise tähtajaga rahalise abi süsteem, [1] eriti selle artikli 3 lõiget 2,

võttes arvesse ettepanekut, mille komisjon esitas pärast nõupidamist majandus- ja rahanduskomiteega,

ning arvestades järgmist:

(1) Otsusega 2009/289/EÜ [2] otsustas nõukogu anda Lätile vastastikust abi.

(2) Väga suure välisrahastamise vajaduse kontekstis muutus olukord Läti kapitali- ja finantsturgudel hiljuti pingeliseks, mis kajastab turuhoiakute üldist halvenemist ja tekitab muret Läti majanduse olukorra pärast, arvestades riigi suurt maksebilansi puudujääki, riigi rahanduse nõrgenemist ning suurt kulu- ja hinnainflatsiooni. Läti pangandussektoril on suured probleemid likviidsuse ja usaldusega. Välisvaluutareservid on vähenenud, kuna keskpank sekkus, et säilitada vääringu seotud vahetuskurss.

(3) Hinnanguliselt on kuni 2011. aasta esimese kvartalini Lätis vaja välisrahastamist kokku 7,5 miljardi euro ulatuses.

(4) On asjakohane anda Lätile ühenduse abi kuni 3,1 miljardit eurot kooskõlas määrusega (EÜ) nr 332/2002, millega liikmesriikide maksebilansi toetamiseks luuakse keskmise tähtajaga rahalise abi süsteem. See abi tuleks anda koos Rahvusvahelise Valuutafondi 1,5 miljardi SDR (1 200 % Läti kvoodist, ligikaudu 1,7 miljardit eurot) suuruse valmisolekulaenuga, mis kiideti heaks 23. detsembril 2008. Põhjamaad (Rootsi, Taani, Soome, Eesti ja Norra) eraldavad kokku 1,8 miljardit eurot, Maailmapank eraldab 0,4 miljardit eurot, Euroopa Rekonstruktsiooni- ja Arengupank, Tšehhi Vabariik ja Poola eraldavad kokku 0,4 miljardit eurot, mis tähendab, et kuni 2011. aasta esimese kvartalini on kogutoetus 7,5 miljardit eurot.

(5) Ühenduse abi andmist peab korraldama komisjon. Läti ametiasutustega pärast majandus- ja rahanduskomiteega peetud läbirääkimisi kokkulepitud konkreetsed majanduspoliitilised tingimused tuleks sätestada vastastikuse mõistmise memorandumis. Need tingimused peaksid muu hulgas hõlmama meetmeid kohese likviidsussurve vähendamiseks, et taastada pangandussektori tugevdamise abil stabiilsus pikas perspektiivis, eelarvepuudujäägi vähendamist ning konkurentsivõimet parandavate siseriiklike meetmete võtmist. Meetmed peaksid hõlmama eelarve kohest ja jätkusuutlikku tugevdamist, terviklikku strateegiat pangaga seotud probleemide lahendamiseks, reguleerivate asutuste kriisiohjamise suutlikkuse suurendamist, terviklikke struktuurireforme ja muid olulisi meetmeid. Üksikasjalikud finantstingimused peaks komisjon sätestama laenulepingus.

(6) Abi andmisel tuleks seada eesmärgiks kohese likviidsussurve vähendamine tingimusel, et taastatakse stabiilsus pikas perspektiivis, mis hõlmab pangandussektori tugevdamist, eelarvepuudujäägi vähendamist ja konkurentsivõimet parandavate siseriiklike meetmete võtmist, säilitades samal ajal kitsas vahemikus fikseeritud vahetuskurss selle praeguse keskkursiga,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

1. Ühendus annab Lätile keskmise tähtajaga laenu kuni 3,1 miljardit eurot maksimaalse keskmise tagasimaksetähtajaga seitse aastat.

2. Ühenduse rahalist abi antakse kolme aasta jooksul alates esimesest päevast pärast käesoleva otsuse jõustumist.

[1] EÜT L 53, 23.2.2002, lk 1.
[2] Vt käesoleva *Euroopa Liidu Teataja* lk 37.

Artikkel 2

1. Komisjon korraldab abi andmist viisil, mis on kooskõlas Läti kohustustega ja nõukogu soovitustega. Kõnealused tingimused sätestatakse vastastikuse mõistmise memorandumis. Üksikasjalikud finantstingimused sätestab komisjon laenulepingus.

2. Komisjon kontrollib koostöös majandus- ja rahanduskomiteega korrapäraselt, et abiga seotud majanduspoliitilised tingimused oleksid täidetud. Komisjon teavitab majandus- ja rahanduskomiteed laenude võimalikust refinantseerimisest või finantstingimuste ümberkorraldamisest.

3. Läti peab olema valmis vastu võtma ja rakendama eelarvet tugevdavaid täiendavaid meetmeid, et stabiliseerida majandust, kui sellised meetmed on abiprogrammi ajal vajalikud. Läti ametiasutused peavad enne selliste täiendavate meetmete võtmist komisjoniga nõu.

Artikkel 3

1. Komisjon teeb ühenduse rahalise abi Lätile kättesaadavaks kuni kuue osamaksena, mille suurus sätestatakse vastastikuse mõistmise memorandumis.

2. Esimese osamakse tegemise tingimuseks on laenulepingu ja vastastikuse mõistmise memorandumi jõustumine.

3. Lubatud on intressimäära vahetustehingute kaalutletud sõlmimine kõrgeima krediidikvaliteedi astmega osapooltega, kui see on vajalik laenu rahastamiseks.

4. Komisjon teeb otsuse edasiste osamaksete tegemise kohta pärast majandus- ja rahanduskomitee arvamuse saamist.

5. Edasiste osamaksete tegemise tingimuseks on see, et Läti valitsus rakendab lähenemisprogrammiga hõlmatud uut majanduspoliitilist programmi (majanduse stabiliseerimise ja majanduskasvu elavdamise programm) rahuldavalt, eriti vastastikuse mõistmise memorandumis sätestatud majanduspoliitilisi tingimusi. Need tingimused hõlmavad muu hulgas järgmist.

a) Keskpika perioodi selge eelarveprogrammi vastuvõtmine, et vähendada valitsemissektori eelarve puudujääki kuni asutamislepingus sätestatud kontrollväärtuseni 3 % SKTst aastaks 2011.

b) 2009. aasta eelarve täitmine, nagu seda on muudetud 12. detsembril 2008. aastal vastu võetud lisaeelarvega (mis esitatakse üksikasjalikul kujul 2009. aasta märtsi lõpus), millega on eesmärgiks seatud, et valitsemissektori rahavoogude puudujääk ei ületa 5 % SKPst või 0,5 % ESA 95 tähenduses.

c) Avaliku sektori keskmise nominaalhüvitise vähendamine 2009. aastal vähemalt 15 % võrra võrreldes 14. novembri 2008. aasta algse eelarvega ja täiendav vähendamine 2 % võrra 2010.–2011. aastal.

d) 2009. aastal alustati jätkuvate meetmetega keskvalitsuse tööhõive vähendamiseks, tagades vähemalt 1,5 %-se vähendamise 2008. aasta lõpuks ning kogu vähendamise 10 % võrra 30. juuniks 2009.

e) Eelarvemenetluse struktuuri ja rakendamise parandamine eelarveraamistiku kehtestamise ja eelarvereformi vastuvõtmise abil kehtiva eelarve- ja finantsjuhtimise seaduse muutmise kaudu.

f) Selge ja läbipaistva palgasüsteemi kehtestamine otseselt avalikus halduses töötavate isikute jaoks ning avaliku halduse asutuste jaoks ühtse inimressursside planeerimise ja juhtimise süsteemi loomine.

g) Mehhanismid, mis tagaksid pangandussektori laialdase stabiilsuse keskpikas kuni pikas perspektiivis, sh järelevalvet, usaldusnormatiive ja rahanduspoliitikat hõlmavad meetmed. Need peaks aitama saavutada laenukasvu jätkusuutliku taseme ja vähendama ebakindla välisrahastamise suurt osakaalu. Pangandussüsteemis viiakse läbi sihtuuringud, et tagada kõikide pankade maksevõimelisus ja piisav kapitaliseeritus.

h) Asjakohased meetmed erasektori võlgade ümberstruktureerimiseks. Praeguste võlgade tagasimakse tähtpäeva ja vääringu ümberstruktureerimisega seotud õiguslikku alust tugevdatakse. Samuti tuleks prioriteediks seada maksejõuetuse menetluse hõlbustamine ja saneerimiskavade kiire rakendamine.

i) Tagatakse, et Parex panga allesjäänud vähemusaktsionärid ei saaks kasu pangaga seotud probleemide lahendamisest ning võetakse meetmed finantsstabiilsuse suurendamiseks, mis tähendab Parex panga täielikku riigistamist.

j) Lissaboni strateegia raames toetatavad ja Läti riiklikus reformikavas sätestatud struktuurireformi meetmed, nagu aktiivne tööturupoliitika ja elukestev õpe, erasektori suurem osalemine teadus- ja arendustegevuses ning innovatsioonis, eksporti edendavad meetmed ning ettevõtjate halduskoormuse vähendamine.

k) ELi rahastatavate projektide rakendamine kavandatud tasemel, et suurendada kaubeldavate kaupade sektori osakaalu majanduskasvus.

l) Meetmed eesmärgiga parandada nende ettevõtete ja ettevõtjate juurdepääsu rahastamisele, kelle taotlus struktuurifondidest abi saamiseks on heaks kiidetud või kes kavatsevad struktuurifondidest abi taotleda.

Artikkel 4

Käesolev otsus on adresseeritud Läti Vabariigile.

Artikkel 5

Käesolev otsus avaldatakse *Euroopa Liidu Teatajas*.

Brüssel, 20. jaanuar 2009

Nõukogu nimel
eesistuja
M. KALOUSEK